

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1986-87

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πέμπτη 6 Νοεμβρίου 1986, ώρα 9 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής Κ.Ο.Θ.

Άλκης Μπαλτάς

Συμβούλιο Ειδικού Ταμείου Οργανώσεως Συναυλιών

Γιάννης Μανωλεδάκης

Παναγιώτης Μπακατοής

Γιάννης Μάντακας

Κώστας Πατσαλίδης

Κώστας Χατζηκωνσταντίνου

Καλλιτεχνική Επιτροπή

Κώστας Νικήτας

Μαρία Δρούγου

Γιώργος Γράλιστας

Κώστας Γριμάλδης

Παύλος Καϊμάκης

Καλλιτεχνική Επιμέλεια Προγράμματος

Άσπα Μαλτσιδου

Για φωτογράφιση, μαγνητοσκόπηση ή ηχογράφιση των συναυλιών απαιτείται άδεια από τη Διεύθυνση της Κ.Ο.Θ.

ΑΛΚΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1948. Σπούδασε στο Κρατικό Ωδείο της πόλης του βιολί με τον Στ. Παπαναστασίου και ανώτερα θεωρητικά με το Σόλωνα Μιχαηλίδη. Για ένα διάστημα ήταν μέλος της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης και συνεργάτης του Μουσικού Τμήματος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

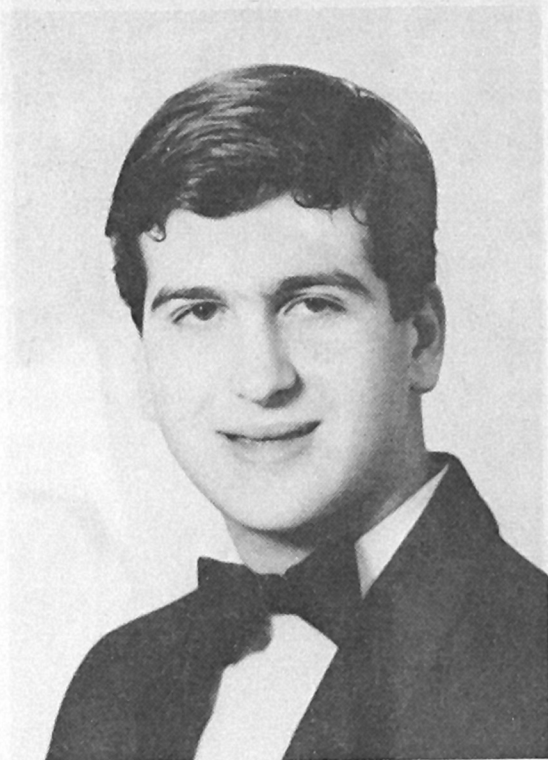
Το 1970 και 1971 με υποτροφία της οργάνωσης «Μουσικά Νιάτα» πήρε μέρος σαν βιολιστής στην «παγκόσμια ορχήστρα νέων» (στον Καναδά και το Βέλγιο).

Το 1974 πήρε το πτυχίο της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ. και με υποτροφία της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών συνέχισε τις σπουδές τους στην Ανώτατη Μουσική Ακαδημία του Δυτικού Βερολίνου. Το Μάρτιο του 1978 πήρε το δίπλωμα σύνθεσης από την τάξη του Max Baumann και τον Ιούνιο του 1978 το δίπλωμα διεύθυνσης ορχήστρας από τον καθηγητή Hans-Martin Rabenstein.

Έχει διευθύνει την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, την Ορχήστρα της Ε.Ρ.Τ., την Όπερα Θεσσαλονίκης, την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, την Εθνική Λυρική Σκηνή και ορχήστρες στο εξωτερικό (Ιταλία, Γερμανία κλπ.).

Σαν συνθέτης συνεργάστηκε πολλές φορές με το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος και έργα του έχουν παιχτεί τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Ο Άλκης Μπαλτάς από το 1983 είναι Διευθυντής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΓΟΥΡΟΣ

Γεννήθηκε το 1969 στην Αθήνα. Το πρώτο του ρεσιτάλ έγινε το 1977 στον Πειραιά. Το 1982 πήρε δίπλωμα πιάνου από το Ωδείο Αθηνών με 1ο βραβείο, χρυσό μετάλλιο και τους τίτλους καθηγητή και σολίστ. Ήδη είχε κερδίσει τέσσερα πρώτα βραβεία, δύο στην Ελλάδα και δύο στη Σόφια το 1979 και στην Ancona το 1980.

Καλοκαίρι του 1982 έφυγε για το Maryland, όπου μελέτησε με τον καθηγητή Gordon. Τον επόμενο χρόνο μαθήτευσε στη Βασιλική Ακαδημία Μουσικής του Λονδίνου με τους καθηγητές Johnson και Baxter. Τελείωσε το 1984 παίρνοντας τη μεγαλύτερη διάκριση που δόθηκε σ' όλη την ιστορία της Ακαδημίας.

Ο Σγούρος έχει στο ρεπερτόριό του πάνω από 45 κοντσέρτα για πιάνο και ορχήστρα και πολυάριθμα κομμάτια μουσικής δωματίου και σόλο πιάνου.

Το 1982 έπαιξε στο Carnegie Hall της Νέας Υόρκης και από τότε έπαιξε σχεδόν σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες και σε πόλεις των Η.Π.Α., Καναδά, Βενεζουέλας, Ν. Κορέας, Ιαπωνίας. Το 1987 θα εμφανιστεί στην Αυστραλία.

Ο Δημήτρης Σγούρος έχει τιμηθεί με χρυσά μετάλλια ελληνικών πόλεων καθώς και της πόλης του Λος Άντζελες. Τιμήθηκε με το διεθνές βραβείο Leonardo Da Vinci, με το βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών και πολλά άλλα βραβεία. Ο Σγούρος είναι ακόμη μαθητής, τελειώνει το Λύκειο το 1987. Έχει κάνει ηχογραφήσεις σε δίσκους, που ήδη κυκλοφορούν. Ο μεγάλος πιανίστας Rubinstein, που του έκανε ακρόαση είπε ότι: «είναι ο καλύτερος πιανίστας που έχω ακούσει, συμπεριλαμβανομένου και του εαυτού μου».

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΝΙΚ. ΣΚΑΛΚΩΤΑ: Δύο ελληνικοί χοροί
(1904-1949) (Ζαλόγγου-Πελοποννησιακός II)

A. DVORAK: Βοημική Σουίτα, έργο 39
(1841-1904)

Πρελούδιο-Ποιμενικό
Πόλκα
Μενουέτο
Ρομάντσα
Φινάλε-Furiant

Διάλειμμα

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

J. BRAHMS: Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 1, σε ρε ελάσσονα, έργο 15
(1833-1897)

Maestroso
Adagio
Rondo. Allegro non troppo

Πιάνο: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΓΟΥΡΟΣ

Ο Νίκος Σκαλκώτας γεννήθηκε στη Χαλκίδα και πέθανε στην Αθήνα. Τα πρώτα μαθήματα μουσικής τα πήρε από τον πατέρα του που ήταν και φλαουτίστας. Αργότερα, όταν η οικογένειά του εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, ο Σκαλκώτας μπήκε στο Ωδείο Αθηνών στην τάξη βιολιού του Σούλτσε και αποφοίτησε με χρυσό μετάλλιο το 1920. Χάρη στην Αβερώνφειο υποτροφία, πήγε στο Βερολίνο όπου έμεινε 12 χρόνια. Στην αρχή συνέχισε τις σπουδές του στο βιολί, ύστερα προσανατολίστηκε οριστικά προς τη σύνθεση.

Ο Σκαλκώτας ήταν άνθρωπος εσωστρεφής, ο κατ' εξοχήν τύπος του απομονωμένου καλλιτέχνη, και το έργο του βρίσκει αναγνώριση μόνο μετά θάνατο. Αυτό βέβαια συνέβαινε κατά κανόνα παλιά. Πρέπει λοιπόν να σταθεί κανείς και να αναρωτηθεί πώς ακόμα και στον 20ο αιώνα φτάνουμε σε μια τέτοια «περίπτωση Σκαλκώτα».

Την καλύτερη περιγραφή της «περίπτωσης Σκαλκώτα» μας τη δίνει σ' ένα σημείωμά του ο Μίνως Δούνιας από το 1949, αμέσως μετά το θάνατο του συνθέτη.

«... Ποιας μορφής ήταν η πνευματική σύγκρουση που έζησε ο Σκαλκώτας όταν επέστρεψε στα 1933 στη Μητέρα Ελλάδα, δεν είμαι σε θέση να γνωρίζω. Όταν τον ξανα συνάντησα εδώ στις Αθήνας, έπειτα από τριετή χωρισμό, βρέθηκα προ ενός ανθρώπου ψυχικά τραυματισμένου ανεπανόρθωτα, παραγκωνισμένου, υποχρεωμένου να ζει κάτω από τη σκιά μικρών ταλέντων και την πίεση μιας βιοπάλης σκληρής και αδυσώπητης. Θαυμάζει κανείς πώς αυτός ο καλλιτέχνης που γνώρισε τόσες τιμές στο μεγαλύτερο ίσως τότε μουσικό κέντρο της Ευρώπης, εδώ, στον μικρό τόπο που τον γέννησε, βρέθηκε ξαφνικά στο περιθώριο. Όσο κι αν παραδεχούμε ότι η επαναστατική τεχνοτροπία του Schönberg, που ακολούθησε σε γενικές γραμμές ο Σκαλκώτας, ήταν ίσως ξένη προς την ελληνική ιδιοσυγκρασία, παραμένει εκπληκτικό το γεγονός ότι οι μουσικοί ηγέται και τα καλλιτεχνικά ιδρύματα του τόπου μας τόσο λίγο ενδιαφέρθηκαν να προσφέρουν πνευματική υποστήριξη, θετική, ουσιαστική βοήθεια σ' ένα ταλέντο τόσο ιδιότυπο, το σπανιότερο ίσως που έχει αναδείξει ως τώρα ο τόπος μας. Ο ίδιος δεν ανήκε στην τάξη των επιτήδειων, ούτε εκείνων που κατέρχονται στον αγώνα με το σπαθί στο χέρι. Δεν επολέμησε για την επιβολή της τέχνης του. Από την πρώτη επαφή με την ελληνική καλλιτεχνική πραγματικότητα, έπειτα από την πρώτη αντίδραση του παγερού περιβάλλοντος, εγκατέλειψε αποκαρδιωμένος τον αγώνα και κλείστηκε στον εσωτερικό του κόσμο, μακριά από κάθε μάταιη επιδίωξη. Ωστόσο δεν έτρεφε κακία για κανένα. Ποτέ μου δεν άκουσα να επικρίνει συναδέλφους του, αντίθετα, για όλους, και τους πιο ασήμαντους ακόμη, είχε να πει έναν καλό λόγο...»

Ο Νίκος Σκαλκώτας, φυσικός και πνευματικός μαθητής του Arnold Schönberg, άφησε πίσω του ένα συνθετικό έργο μεγάλο, τόσο σε διαστάσεις

όσο και σε σημασία, που μόνο μετά το θάνατό του άρχισε να διαδίδεται, να ακούγεται, να μελετιέται συστηματικά και να αναγνωρίζεται. Είναι ο μέγας σημαιοφόρος του δωδεκαφθογγισμού στην Ελλάδα, τον οποίο παρακολούθησε (και διδάχτηκε) σχεδόν από τη γένεσή του και που τον ανέπτυξε στη συνέχεια με έναν δικό του προσωπικό τρόπο.

Οι «Ελληνικοί Χοροί» του, συνολικά 36 στον αριθμό, γράφτηκαν ανάμεσα στα έτη 1933-36, δηλαδή αμέσως μετά την επιστροφή του συνθέτη στην Ελλάδα από το εξωτερικό (όπου σπούδασε και με τους Willy Hess, Kurt Weil και Paul Jarnach). Είναι από τα πιο προσιτά και πολυπαιγμένα έργα του.

Κάθε χορός είναι στη βάση του μια μονομερής φόρμα. Το σύνολο των χορών είναι ένα υπόδειγμα σύνθεσης που αξίζει να το μελετήσει κανείς, ένα υπόδειγμα παραδοσιακής ελληνικής σύνθεσης για την ανάπτυξη του μελωδικού υλικού, την εναρμόνιση των μελωδιών και την ενορχηστρωτική λαμπρότητά του. Η ελληνικότητα της μουσικής αυτής δεν έγκειται μόνο στις λαϊκές μελωδίες της. Είναι ένα μυστήριο που ούτε εντοπίζεται με το λόγο ούτε εκφράζεται με λόγια, που μόνο ένας μεγάλος συνθέτης, σαν μύστης και σαν προφήτης, ξέρει να το πραγματοποιήσει.

Κώστας Γριμάδης

ANTON DVORAK

ΒΟΗΜΙΚΗ ΣΟΥΙΤΑ, ΣΕ ΠΕ ΜΕΙΖΟΝΑ

Η Σουίτα αυτή γράφτηκε τον πρώτο καιρό, γύρω στον Απρίλιο 1879, τον καιρό που ο συνθέτης ήταν γεμάτος αισθήματα εθνικισμού για τον τόπο του. Ο τίτλος της δείχνει την ιδιαίτερη προσοχή του συνθέτη στα κομμάτια του χορού, που υπάρχουν σε όλα τα μέρη, εκτός από μια εξαίρεση. Το Πρελούδιο για όμποε-φαγκότο θυμίζει μια απλή ποιμενική μελωδία που τη φαντάζεται κανείς να είναι παιγμένη από τσέχικο όργανο Dudy (σαν είδος πίπιζας). Το κορύφωμα στο χαρούμενο αυτό έργο γίνεται στην Polka όταν εμφανίζεται η μελωδία στο όμποε με συνοδεία των εγχόρδων.

Η ενορχήστρωση και στην Polka και στο Trio παραμένει ίδια. Σε λίγο φεύγουν τα κόρνα και φλάουτα.

Στο Minuetto ο Dvorak ονομάζει τον χορό Souzeska, όπως είναι στο βασικό μέρος του χορού f dur, op. 46, αρ. 4 με τον ειδικό χαρακτήρα στους τονισμούς στο 2ο χρόνο του ρυθμού των 3/4. Εδώ όμως στο Minuetto ο ρυθμός δεν είναι ακριβώς σαν Souzeska, αλλά θυμίζει πιο πολύ Mazurka. Η γλυκιά, μελωδική και συγκρατημένη ρομάντσα είναι γεμάτη από ατμόσφαιρα ήσυχης ικανοποίησης και από ελεγχόμενο πάθος. Έρχονται ξανά τα όμποε και κόρνα με το solo φλάουτου και τη συνοδεία ορχήστρας. Στο Finale παίζει όλη η ορχήστρα και ο ρυθμός έχει στοιχεία από το χορό Furiant. Εδώ ο συνθέτης αφήνει να ακούγεται γνωστή τσέχικη λαϊκή μελωδία «Sedlák». Μετά ηχεί το θέμα της ρομάντσας σε νέα μορφή, ζωντανό, θαρραλέο και σε ρυθμό αντιστικτικό.

J. Cl.

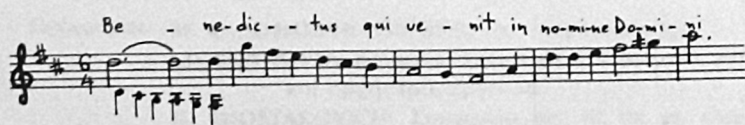
Το όνομα του Μπραμς συνδέεται στενά με του Σούμαν. Ο Σούμαν ήταν εκείνος που χαιρέτισε πρώτος το νεαρό Μπραμς —είκοσι χρονών τότε— στη *Neue Zeitschrift für Musik*, έχοντας από καιρό εγκαταλείψει την ηγεσία της (1844) και επανερχόμενος σπάνια μόνο για να γράψει. Με τον τίτλο «Νέοι Δρόμοι» ο Σούμαν, μαχητικότερος μουσικοκριτικός εκτός από συνθέτης, γράφει ένα διθύραμβο για το νεαρό συνθέτη: [...] [Πολλά καινούρια και άξια λόγου ταλέντα έκαναν την εμφάνισή τους· ένα καινούριο μουσικό δυναμικό μας δίνει τα διαπιστευτήριά του, όπως μας φανερώνει η πληθώρα των φιλόδοξων καλλιτεχνών τα τελευταία χρόνια, ακόμα κι αν οι δημιουργίες τους είναι κυρίως γνωστές μόνο σ' έναν περιορισμένο κύκλο. Παρακολουθώντας τα μονοπάτια που τράβηξαν οι εκλεκτοί αυτοί με το μεγαλύτερο ενδιαφέρον, είμαι της άποψης ότι μετά από τόση προετοιμασία ένας άνθρωπος μπορεί και πρέπει να φανεί ξαφνικά μια μέρα, ένας άνθρωπος που να αρθρώσει με τον ιδανικότερο τρόπο την υψηλότερη έκφραση της εποχής μας, ένας άνθρωπος που θα μας δώσει την τελειότητα, όχι σαν αποτέλεσμα μιας σταδιακής εξέλιξης, αλλά που σαν την Αθηνά ξεπηδάει πάνοπλη από το κεφάλι του Κρόνου. Και αυτός ήρθε, ένα νέο πλάσμα που γύρω απ' το λίκνο του οι Χάριτες και οι Ήρωες στέκονται φρουρά. Το όνομά του είναι: Γιοχάνες Μπραμς και μας έρχεται από το Αμβούργο, όπου εργάστηκε ήσυχα και απαρατήρητα, ασκημένος στις πιο δύσκολες θέσεις της τέχνης του από έναν εξαίρετο δάσκαλο που μας στέλνει τις πιο ενθουσιώδεις συστάσεις γι' αυτόν, και ο οποίος μου συστήθηκε πρόσφατα από έναν γνωστό και σεβαστό δάσκαλο. Ακόμα και εξωτερικά συνδυάζει στο πρόσωπό του όλα τα σημάδια που φτιάχνουν τον εκλεκτό άνδρα. Καθισμένος στο πιάνο, μας αποκάλυψε με μιας θαυμαστές περιοχές. Μας βύθισε σε μια δίνη που η μαγεία της μας συνεπήρε όλο και περισσότερο. Σ' αυτό προσθέστε και ένα εμπνευσμένο ύφος παιξίματος που μετατρέπει το πιάνο σε ολόκληρη ορχήστρα απο θρήνους και θριάμβους. Έχει γράψει σονάτες, κάτω από τον πέπλο της συμφωνίας· τραγούδια που, όσο κι αν διαπερνιούνται από μια βαθιά φωνητική μελωδία, την ποιήσή τους τη μαντεύει κανείς δίχως να γνωρίζει τα λόγια· κομμάτια για πιάνο με έναν χαρακτήρα δαιμονικό, άπειρα γοητευτικό στη φόρμα τους· ύστερα σονάτες για βιολί και πιάνο· κουαρτέτα για έγχορδα —και κάθε έργο ξεχωρίζει τόσο πολύ από το άλλο λες και το καθένα αναβλύζει από μια διαφορετική πηγή. Κι έπειτα, ξεσπώντας σαν χείμαρρος, τα συνενώνει όλα σ' έναν καταρράκτη, που πέφτοντας, πάνω από τ' αφρισμένα νερά του, αφήνει ψηλά ένα ειρηνικό ουράνιο τόξο, περιτριγυρισμένο από παιχνιδιάρες μέλισσες και τραγουδημένο από τα κελαηδίσματα των αηδονιών [...)]¹

Αυτά στα 1853. Έναν χρόνο μετά ο Μπραμς αρχίζει το πρώτο μεγάλο έργο του, αυτό που αργότερα —το 1859— παρουσιάστηκε ως πρώτο κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα, έργ. 15. Σπάνια έργο γράφτηκε με τόσες δυσκολίες και πέρασε τόσες μετατροπές, ώπου ο αιώνια αμφιταλαντευό-

μενος συνθέτης του με ακόμα έντονες τις νεανικές τάσεις αυτοκριτικής του, να φτάσει στην τελική του διατύπωση. (Ή οποίος διαβάσει την εισαγωγή του Wilhelm Altmann στην παρτιτούρα του κοντσέρτου —Edition Eulenburg— θα εκπλαγεί πράγματι με τον «τρόπο» που συνδέθηκε το έργο αυτό, με τις ατέλειωτες αμφιβολίες του Μπραμς, με το ασταμάτητο πάνε κι έλα του χειρογράφου του ανάμεσα σ' αυτόν, το φίλο του Joachim και την Κλάρα Σούμαν —μέσα σ' άλλους— με τις απόψεις, την κριτική και τις διορθώσεις του καθενός, λες και τελικά το έργο επρόκειτο να είναι αποτέλεσμα «συλλογικής» καλλιτεχνικής δημιουργίας, γραμμένο μόνο δια χειρός Μπραμς. Ξεκινήμένο σαν συμφωνία, σαν μια τεράστια σονάτα για δύο πιάνο το έργο κατέληξε σαν κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα, όπου οι δύο πρωταγωνιστές, σολίστας και ορχήστρα, ανταγωνίζονται ο ένας τον άλλο σε ίσους όρους, όπου, ακόμη περισσότερο, το πιάνο γίνεται ένα Obligato τμήμα της ορχήστρας, εισάγοντας έτσι μια καινούρια διάσταση στην έννοια του κοντσέρτου.

Το δραματικό πρώτο μέρος ξεκινά σε ff με ένα εκρηκτικό θέμα στα α' βιολιά και στα τσέλα με τη συνοδεία κρατημένων φθόγγων στα κλαρινέτα, φαγκότα και κοντραμπάσα και με το τρέμολο —μέσα σε καταπληκτικές αυξομειώσεις έντασης— των τυμπάνων. Σίγουρα είναι η πιο δυνατή είσοδος θέματος που γράφτηκε ποτέ μετά την 9η συμφωνία του Μπετόβεν². Η είσοδος του πιάνου με το δεύτερο θέμα, μελωδική, λυρική, μελαγχολική κινείται περισσότερο μέσα στο πνεύμα των «Κατά Ματθαίον Παθών» του Μπαχ, παρά με της μεγάλης αίθουσας συναυλιών των μέσων του 19ου αιώνα³. Πόσο διαφέρει το κοντσέρτο αυτό από εκείνα του Λιστ, του Γκρηγκ, του Τσαϊκόφσκι που με τη θυελλώδη είσοδο του πιανίστα προσπαθούν να αυτοεπιβεβαιώσουν και να αυτοδικαιώσουν τη φόρμα τους. Πολλά τμήματα του πρώτου μέρους είναι μικρογραφίες: αυτόνομα και αυτόνομα κομμάτια που συνδέονται άμεσα με τις μονοδιάστατες εκείνες φόρμες οι οποίες βρίσκονται σε πλήρη άνθηση σε ολόκληρη τη ρομαντική περίοδο.

Το δεύτερο μέρος είναι ένα ήρεμο και γαλήνιο αντάτζιο. Αν το πρώτο μέρος απηχεί την τραγική κατάληξη του φίλου του συνθέτη και πνευματικού υποκινητή του, του Σούμαν (αρχίζει με την απονενοημένη του απόπειρα το 1854 και τελειώνει με το θάνατό του στο φρενοκομείο δύο χρόνια αργότερα), το αργό αυτό μέρος είναι το μνημόσυνο. Το βασικό του θέμα χαρακτηρίζει κι ο ίδιος ο Μπραμς σαν ένα Benedictus (Ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου).

Το φινάλε είναι ένα ρόντο, γεμάτο ενεργητικότητα, ζωντάνια και χιούμορ. Αρχίζει με το κύριο θέμα δοσμένο στο σολίστα. Παρά τα χαρούμενα δευτερεύοντα θέματά του δε χάνει την ευρωσσία του. Συμφιλιώνει κατά κάποιο τρόπο τις τραγικές συγκρούσεις του πρώτου μέρους και προσφέρει την «κάθαρση των παθημάτων» στον ακροατή.

Η εκτέλεση του έργου τον Ιανουάριο του 1859 στη Λιψία (λίγες μέρες μετά την «πρώτη» στο Ανόβερο) με τον ίδιο το συνθέτη στο πιάνο, στάθηκε μια παταγώδης αποτυχία. Γράφει ο Μπραμς στην Κλάρα Σούμαν: «Το κοντσέρτο μου πήγε πολύ καλά. Έκανα δύο πρόβες. Ίσως θα άκουσες κιόλας ότι ήταν ένα τέλειο φιάσκο. Στην πρόβα το αντιμετώπισαν με τέλεια αδιαφορία και στην παράσταση (όπου μόλις τρία άτομα σήκωσαν τα χέρια για να χειροκροτήσουν) στην ουσία το σφύριξαν ⁴». Η αποτυχία κόστισε βαθιά του Μπραμς. Το ακροατήριο της Λειψίας συνηθισμένο στα φανταχτερά, βιρτουοζίστικα κοντσέρτα της εποχής εκείνης δεν έδωσε καμία σημασία στη βαθύτητα της σύνθεσής του. Πολύ χαρακτηριστικά, ο Μπραμς γράφει αργότερα στο φίλο του Joseph Joachim: «Είναι ό,τι καλύτερο μπορεί να τύχει σε κάποιον, πιστεύω. Τον αναγκάζει να περισυλλέξει τις σκέψεις του και να του τονώσει το ηθικό. Φυσικά, ακόμα πειραματίζομαι και ψάχνω να βρω το δρόμο μου. Δε νομίζεις, όμως, πως το σφύριγμα πήγαινε πολύ;⁵».

Κώστας Γριμάλδης

Σημειώσεις

1. Από το Oliver Strunk: Source readings in music history, Faber & Faber, τομ. 5ος, The Romantic Era, σελ. 104-5.

2. Βλ. και Donald Francis Tovey: Essays in musical analysis, Oxford University Press, τομ. 3ος, σελ. 115.

3. Antony Hopkins: Talking about music, Pan Books, σελ. 234.

4. Ό.π. σελ. 233.

5. Homer Ulrich: Symphonic music, Columbia University Press, σελ. 204.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πέμπτη 13 Νοεμβρίου 1986, ώρα 9.00 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής Ορχήστρας: HERMANN BREUER

Σολιστ: JANINA BATKO (φλάουτο)

ADAM BATKO (όμποε)

Πρόγραμμα: **F. SCHUBERT:** Ροζαμούνδη, εισαγωγή.

A. SALIERI: Κοντσέρτο για φλάουτο, όμποε και ορχήστρα,
σε ντο μείζονα, Α' εκτέλεση.

F. MENDELSSOHN-BARTHOLDY: Συμφωνία αρ. 1, σε ντο
ελάσσονα, έργο 11.

Πέμπτη 20 Νοεμβρίου 1986, ώρα 9.00 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής Ορχήστρας: ΗΛΙΑΣ ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ

Σολιστ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΟΛΥΖΩΙΔΗΣ (βιολί)

Πρόγραμμα: **A. NEZEPITH:** «Ο βασιλιάς Ανήλιαγος», Δύο συμφωνικά
αποσπάσματα.

A. DYORAK: Κοντέρτο σε λα ελάσσονα, για βιολί και
ορχήστρα, έργο 53.

P.I. TSCHAIKOWSKY: «Καρυοθραύστης», σουίτα μπαλέτου,
έργο 71α.

Πέμπτη 27 Νοεμβρίου 1986, ώρα 9.00 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής Ορχήστρας: ΒΥΡΩΝ ΚΟΛΑΣΗΣ

Σολιστ: ΜΑΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (πιάνο)

Πρόγραμμα: **M. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ:** «Θάνατος της Αντρείωμένης».

L.V. BEETHOVEN: Κοντσέρτο αρ. 4, σε σολ μείζονα, για πιάνο
και ορχήστρα, έργο 58.

D. SHOSTAKOVICH: Συμφωνία αρ. 12, σε ρε ελάσσονα,
έργο 112, Α' εκτέλεση.

Πέμπτη 4 Δεκεμβρίου 1986, ώρα 9.00 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής ορχήστρας: ΛΟΥΚΑΣ ΚΑΡΥΤΙΝΟΣ

Σολιστ: JULES GOURDIER (φλάουτο)

Πρόγραμμα: **M. ΒΑΡΒΟΓΛΗ:** «Δάφνες και κυπαρίσσια», Α' εκτέλεση.

A. VIVALDI: α) «La tempesta di mare», κοντσέρτο αρ. 1, για alto-φλάουτο με ράμφος, έργο 10, Α' εκτέλεση.
β) Κοντσέρτο αρ. 11, σε ντο μείζονα για σοπρανίνο φλάουτο με ράμφος, έργο 44, Α' εκτέλεση.

R. SCHUMANN: Συμφωνία αρ. 4, σε ρε ελάσσονα, έργο 120.

Πέμπτη 11 Δεκεμβρίου 1986, ώρα 9.00 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής ορχήστρας: ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΡΙΚΟΛΙΔΗΣ

Σολιστ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΟΥ (πιάνο)

Πρόγραμμα: **J.S. BACH:** Κοντσέρτο για πιάνο σε λα μείζονα, για πιάνο και ορχήστρα, έργο 1055, Α' εκτέλεση.

Γ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα εγχόρδων (1962), Α' εκτέλεση.

L.v. ΒΕΕΤΗΟΒΕΝ: Συμφωνία αρ. 5, σε ντο ελάσσονα, έργο 67.

Πέμπτη 18 Δεκεμβρίου 1986, ώρα 9.00 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΧΟΡΩΔΙΑ ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής Ορχήστρας: ΑΛΚΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

Σολιστ: ΒΑΡΒΑΡΑ ΤΡΙΚΟΛΙΔΟΥ (σοπράνο)

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΠΑΤΣΟΥΚΗ (σοπράνο)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ (τενόρος)

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΙΟΥ

(βαρύτονος)

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΤΣΑΝΤΑΛΟΣ (μπάσος)

Πρόγραμμα: **G. MACHAUT-W. GIESELER:** Λειτουργία de Notre-Dame, για ορχήστρα, Α' εκτέλεση.

G.C. MENOTTI: «Ο Αράλ και οι νυχτερινοί επισκέπτες» Χριστουγεννιάτικη Όπερα σε μία πράξη για σολιστ, χορωδία, ορχήστρα, Α' εκτέλεση.

Η διεύθυνση της Κ.Ο.Θ. διατηρεί το δικαίωμα -αν χρειαστεί- να τροποποιήσει το πρόγραμμα.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής: ΑΛΚΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

Μόνιμος Αρχιμουσικός

Κάρολος Τρικολίδης

Α΄ ΒΙΟΛΙΑ

Κοντσερτίνο:

Κοσμάς Γαλιλαίας

Κων/νος Πατσαλίδης

Κων/νος Βάμβας

Μίκης Μιχαηλίδης

Γαλάτεια Μπαλτά

Χριστόδουλος Πετικάκης

Φάνης Καπλανίδης

Μαρία Δρούγου

Στάθα Γκουτζίκια

Μαρία Σουρέφ

Ιωάννα Παπαναστασίου

Ντάρια Κάτσιου

Φώτω Θεοφάνους

Νεοκλής Νικολαΐδης

Αυθή Τζήμα

Β΄ ΒΙΟΛΙΑ

Ελευθέριος Αγγελόπουλος

Νικόλαος Αρχοντής

Αλέξανδρος Δοϊτσίνης

Ελένη Μυρίδου

Στέλλα Παπαδοπούλου

Παρασκευή Μπακατσή

Σουλτάνα Άλκη

Μίμης Τοπσιδης

Πολυξένη Χαριζοπούλου

Εύη Δελφίνοπούλου

ΒΙΟΛΕΣ

Οδυσσέας Κουζώφ

Κυριάκος Πάτρας

Γεώργιος Μαυρομουστάκης

Γεώργιος Καμένος

Νικόδημος Δέλλιος

Ειρήνη Παραλίκα

Γεώργιος Καδόγλου

Στέφανος Διαμαντής

Φελίτσια Ποπικά

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ

Εμμανουήλ Καζαμπάκας

Ζώρα Γκίριτς

Ρένος Μπαλτάς

Κατερίνα Δημητρακοπούλου

Γεώργιος Μανώλας

Κωνσταντίνα Κουλουκούρη

Αυθή Αικατερίνη

Άγγελος Ντοροφτί

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΑ

Γεώργιος Γράλιτας

Αναστάσιος Μαυρουδής

Λάσκαρης Θεοδωρίδης

Αλέξανδρος Αδαμόπουλος

Αναστάσιος Τοπούζας

Πολύβιος Καρατζίβας

Ελένη Μπουλασίκη

ΦΛΑΟΥΤΑ

Ιωάννης Ευαγγέλου

Ηλίας Μακοβέι

Πέτρος Σουσάμογλου

Γεώργιος Κανάτσος

ΟΜΠΟΕ

Μπάτκο Άνταμ

Μιχαήλ Ντοροφτί

Νικόλαος Καλπαξίδης

Θωμάς Μητριζάκης

ΚΛΑΡΙΝΑ

Κοσμάς Παπαδόπουλος

Πόλλα Φραγκοπούλου

Δημήτριος Κισλάς

ΦΑΓΚΟΤΑ

Νικόλαος Δαναηλίδης

Σπυρίδων Βλαχάκης

Άγγελος Πολίτης

Βασίλης Ζαρογκας

ΚΟΡΝΑ

Θεόδωρος Ζαρίμπας

Αναστάσιος Στεφανίδης

Εμμανουήλ Ιορδανίδης

Δημήτριος Αλεξιάδης

Βασίλειος Βραδέλης

Νίκος Δραγομάνοβιτς

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ

Εμμανουήλ Αυξεντίδης

Ευάγγελος Γκεμιτζής

Βασίλειος Φιαμέγκος

Ιωάννης Σισμανίδης

Σπύρος Παπαδόπουλος

ΤΡΟΜΠΟΝΙΑ

Ιγνάτιος Μαυρίδης

Ιωάννης Παρθένης

Δημήτριος Νέτσας

ΤΟΥΜΠΑ

Ιωάννης Τέμπρελης

ΤΥΜΠΑΝΑ-ΚΡΟΥΣΤΑ

Κων/νος Γρηγοριάδης

Κων/νος Νικήτας

Ιωάννης Ιωσηφίδης

Κων/νος Χανής

Ελευθέριος Αγγουριδάκης

Στυλιανός Φωτάκης

ΑΡΠΑ

Βανέσα Πλούμη

ΠΙΑΝΟ

Ελεονώρα Λουκίδου

Εισιτήρια για τις συναυλίες πωλούνται από το ταμείο του Δήμου της πλατείας Αριστοτέλους, τηλ.: 285-108 και το απόγευμα της συναυλίας από το ταμείο της αίθουσας του Α.Π.Θ. (6.00 - 9.00 μ.μ.)

Συνδρομές, στα γραφεία της Κ.Ο.Θ.

Φωτοστοιχειοθεσία-εκτύπωση-βιβλιοδεσία: «Παρατηρητής» Ανώνυμη Εταιρεία εκδόσεων, Αλ. Σταύρου 15, τηλ. 927685, 938427, Θεσσαλονίκη

Φωτογραφία Εξωφύλλου: Διογένης Νικολέρης - Χρήστος Νικολέρης.